

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia Zaringo Badensis

Schöpflin, Johann Daniel

Carolsruhae, 1764

Caput III.

[urn:nbn:de:bsz:31-295098](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295098)

CAPUT III.

CAROLUS I.

A. 1453 — 1475.

§. I.

acificum Marchiæ viginti duo annorum regimen CAROLI excepit turbulentum & Reſtori fatale. Jacobum, pacis artibus innutritum, ſecutus eſt Carolus, animoſus ſed infelix miles a JUNG- LERO (a) vocatus. Tertia Marchiæ pars patris decreto ei fuerat deſtinata. Totius gubernationem fratrum ceſſione denique ſolus accepit.

Nativitatis ejus annus incertus. Adoleſcens ludis equeſtri-
bus Landshutæ inter nuptias Ludovici Ducis Bavarix A. 1439. Gesta ſub
patre.
aliisque Ulrici, Wirtembergiæ Comitis, nuptiarum occasione Stut-
gardix A. 1445. celebratis, interfuit. (b)

(a) In *Narratione Genealog. Mf. Domus Badenſis*. FUGGER. in *Speculo Auſtr.* pag. 443. *der Krieger*.

(b) CRUSIUS *Annal. Suevicor.* Lib. VII. Part. III. pag. 365, 371, 382.

CAROL. I.

A. 1446. Friderico IV. Regi Romanorum, cujus forem nuper duxerat uxorem, contra Helvetios (c), atque triennio post Wirtembergæ Comiti, adversus Eslingenses & fœderatas civitates, præstitit auxilium. (d)

§. II.

Turbæ
Lüzel-
stein.

A. 1452. bellum, Comitibus Lüzelsteiniis funestum, cruduit. Carolus cum Theodorico Mogunt. Archiepiscopo & Ludovico, Bipontino Duce, Comites hos in Fridericum Palatinum concitavit; cujus frater Ludovicus Elector haud ita pridem gravi eos attriverat bello. Lüzelsteinii, una cum vicinis Lichtenbergicis terras Schaffridi, Leiningensis Comitis, Palatino amicitia & vinculo vasallitico juncti, hostiliter aggressi, eas ferro flammisque vastarunt. Sopiendis his litibus conventum Heidelbergæ Palatinus instituit. Brandenburgicus ibi & Badensis, Marchiones, Lüzelsteinensium partes tuiti sunt. Palatinus fortiter pro Leiningensi disseruit. Magna verborum contumelia discessum est. Palatinus qui Impererialium Alfatæ Civitatum Præfecturam, Domui suæ oppigneratam, tum quoque gerebat, Lüzelsteiniis intulit bellum; occupataque, bimestrem post obsidionem,

(c) CRVSIVS loc. cit. pag. 385.

(d) Conf. vita Jacobi A. 1449.

nem, I. tizelfsteinia arce & Comitibus in exilium actis, Comitatum eorum sibi vindicavit. (e)

§. III.

Eodem anno Carolus noster profectus in Austriam, bellis ibi turbas, quæ Friderico IV. Imp. affini ejus, a Romana expeditione & coronatione reduci, exortæ sunt, composuit arbiter. Hungari, Bohemi, Austrii Regem suum, Ladislaum Posthumum, XII. annorum adolescentem, cujus tutelam proximus sanguine gesserat Cæsar, (f) sibi tradi petebant. Austrii maximo rem ardore aggressi, junctis sibi Hungaris, Bohemis, Moravis, Neostadium Austriacum, ubi Cæsar morabatur, obsidione cinxerunt. Cæsar aliquot dierum inducias pactus, cum Salisburgenfi Archiepiscopo, Frisingensi ac Ratisbonensi Episcopis civitate egressus, cum adversæ factionis Principibus de pace tractavit. At res nullo modo componi, nec induciarum tempus potuit prorogari. Desperatum de pace. Marchio solus apud hostes remansit, novoque colloquii die impetrato, una cum Episcopis, pacis leges

Tom. II.

U

(e) TRITHEMIUS in *Chron. Hirsaug.* ad A. 1152. PAULUS HACHENBERGIUS in *historia de vita ac rebus gestis Friderici I. Palat.* Lib. II. p. 37. seqq. ALSATIA ILLUSTRATA Tom. II. pag. 197.

(f) Friderici IV. Imp. Avus fuit Leopoldus Pius, Austriæ Dux; cujus frater Albertus erat Proavus Ladislai posthumi.

CAROL. I.

propofuit; ut obfidione foluta, Ladiflaus Comiti Ciliæ gubernandus traderetur; donec in conventu, qui fefto Martini Vindobonæ habendus, decerneretur, ubi educari, & per quos rex Ladiflaus deberet.

Ad conventum hunc tres Epifcopi, duo Bavari Duces, Brandenburgicus & Badenfis Marchiones deftinati fuerunt, qui auditis utriusque partis rationibus rem omnem componerent. Conditiones hæ, adnitente præfertim Carolo noftro, Neoftadii probatæ fuerunt. Auftrii interea traditum fibi Ladiflaum Regem, contra fidem, quam dederant, Vindobonam ducentes, nomine ejus gesserunt regimen. Deftinatus conventui cum illuxiffet dies, & præter ceteros Carolus nofter atque Æneas Sylvius a Cæfare legati adeffent, Auftriaci Neoftadienfi conventionem fe teneri negarunt, quod Ladiflao tutela exempto, fuorumque armis libertati reftituito, iniquum videretur, victori leges præfcribi a victo. (g) Auftriacæ hæ turbæ in annum 1452. inciderunt.

§. IV.

Patri fuc-
cedit.

A. 1453. Carolus nofter cum Georgio & Bernhardo fratribus Jacobo patri fucceffit. Anno fequenti Georgius, ad Ecclefiam tranfiens, Carolo & Bernhardo portionem fuam; Bernhardus

(g) AENEAS SYLVIUS in *hifloria Friderici Imp.* in SCHILTERI *Scriptorib. Rev. German.* pag. 114. GERARDUS A ROO *Hiflor. Auftr.* Lib. VI. pag. 208. feqq. FUGGER. *Ehrenfpiegel* Lib. V. cap. 8. pag. 590. feqq.

brevi post regimen terrarum Carolo fratri soli reliquit; ut vitæ eorum nos docebit historia. Ab eo tempore Carolus tam sua, quam Bernhardi fratris auctoritate Marchiam rexit, signatis utriusque nomine Chartis, usque ad A. 1458. quo Bernhardus decessit.

Carolus a Burcardo Abbate & Conventu Tennebacensi A. 1453. Advocatus electus est. (*h*)

Fridericus IV. Imp. literis, eodem anno Neostadii datis, facultatem ei concessit, Castrum Ortenberg & Ortenaviæ Civitates Offenburg, Gengenbach, Zell, id est, Præfecturam Ortenavicam ab Episcopo Argent. pretio oppignerationis soluto, redimendi. (*i*)

§. V.

Præfectura Imperialis Ortenaviæ, uti Alfatica, Suevica Præfectura Imp. Ortenaviæ. aliaque, libera erant Imperii domania, quæ urgente necessitate Cæsares pro parata pecunia dederunt in pignus. Ortenavica A. 1334. Ludovico Bavaro Imp. ordinante, in Badensium Marchionum manus pervenit. (*k*). Carolus IV. A. 1351. peculiari Diplomate ad Episcopum Argentinensem, Bertoldum de Bucheck Præfecturam hanc transtulit, qui deficientibus nummis, Argenti-

Tom. II.

U 2

(*h*) Codex Diplomat.(*i*) Literæ extant in Tabulario Bada-Badensi.(*k*) Adi supra Lib. IV. cap. 3. §. 3. pag. 45.

CAROL. I.

nense telonium Badensibus tradidit. Rupertus I. Palatinus Elector A. 1365. à Carolo Imp. potestatem accepit, Præfecturam ab Argentinensi ut relueret Episcopo. Manfit tamen in potestate hujus Ecclesiæ usque ad Wilhelmum à Dieft, qui A. 1404. acceptis vicies & ter mille cum quingentis florenis dimidiam ejus partem Ruperto Imperatori, ut Electori Palatino, gratiæ ejus conciliandæ causa, concessit. Dimidia hæc pars penes Electores Palatinos; altera penes Argentinenses Episcopos manfit. Hanc Carolus noster ut redimeret, Literis, quas allegavimus, Fridericus Cæsar A. 1453. concessit.

Idem Cæsar ad Præfectoriales Ortenaviæ Civitates A. 1462. perscripsit, (l) ne futuris temporibus Fridericum Palatinum, sed Carolum Badensem, agnoscerent Præfectum. Ita omnis Præfectura ad Badenses rediisset. Res tamen in pristino statu permanfit. Palatinis Electoribus pars eorum dimidia ante bellum Palatino-Bavaricum A. 1504. non fuit erepta.

Non rara fuit Cæsarum consuetudo, ut oppigneratas Imperii terras reluendi facultatem concederent; relutio tamen non fieret, (m) vel ob pecuniæ defectum, vel quod possessor, opibus

(l) Extant hæc Literæ in Tabulario Bada-Badenfi.

(m) Advocatiæ Suevicæ, Friderico Bavaro oppigneratæ, reluitionem Leopoldo Auftrio Wenceslaus Cæsar A. 1379. permisit, & illa tamen sub Ruperto Imp. nondum penes Auftrios fuerat. MARTENE Collectio ampliff. Tom. IV. Col. 33. num. 19.

potens, pignus in alium transferre recufasset; id quod Carolus quoque noster expertus est; qui nec Palatinum nec Antistitis Argentinenfis obtinuit partem.

§. VI.

Eodem tempore (1453) octavam Lichtenbergicæ Dynastiae partem à Ludovico Dynasta obtinuit Carolus; illam præfertim, quæ in Ortenavia Marchiam tangit. Fœdus quoque initum; virtute cujus Ludovicus Carolo A. 1457. bellum gerenti, suppetias tulit. (n)

In Comitibus Francofurtanis mense Septembri A. 1454. belli Turcici causa habitis, Carolus una cum Brandenburgico & Ænea Sylvio Gurcensique Episcopo Cæsaris vices peregit. (o)

Eodem anno Fridericus Imp. literis Neostadii datis, (p) Carolo & Bernhardo Marchionibus tuitionem Eslingæ, Suevorum Civitatis liberæ commisit. Virtute harum literarum per LX. annos in protectionem Badensem Eslinga recepta est. (q)

U 3

(n) HERZOG. *Chron. Alsatia* Lib. V. pag. 18.

(o) GOBELLINUS *Bonnensis Vicarius*; Pio II. Pontifici à secretis Epistolis, *Commentariorum Pii II.* Lib. I. pag. 23.

(p) Die Veneris post Martini.

(q) Utrumque instrumentum vide apud D A T T. *de pace publ.* Lib. II. cap. IX. num. 15. & 17.

CAROL. I.

A. 1455. Imperator, scripto Neostadii diplomate, Carolo & Bernhardo fratribus privilegia, quæ sequuntur, concessit: (r)

1. Quicumque in Marchionum terris facinus aliquod perpetraverint, res in eorum iudicator tribunalibus.

2. Si quis hereditaria prædia in Marchionatu teneat, & de iis controversia nascatur, coram iudicio, in cuius districtu sita sunt, expediatur negotium.

3. Ne quis Marchionum Badensium subditos aut officiales, rationibus nondum redditis, dominis invitis recipiat cives. (s)
Huc usque Carolus comparuit pacificus.

§. VII.

Bellum
Palati-
num.

Arctum, quo Friderico Cæsari Marchio noster fuerat iunctus, affinitatis vinculum frequentibus cum Electore Palatino, cui Cæsar semper adversabatur, litibus dedit occasionem. Hic indignatus est pactum, quo Philippus Ingenus in patruum contulerat Electoratam: Fridericus ex tutore Electoris evasit Elector; Philippum, quem adoptaverat, non nisi mortuus successorem habiturus. Carolus, Cæsaris, affinis sui, auctoritate inductus, Fridericum Electorem agnoscere recusavit.

(r) Die Lunæ post Palmarum.

(s) Diploma hoc extat apud LUNIG. *Reichs-Archiv Parte speciali Continuat. II. IVte Abtheilung, IXter Absatz* pag. 941. & apud SCHILTER. *Script. Rer. German. in Codice Dipl.* pag. 98.

Inter hæc novus Elector agnato suo, Ludovico Nigro, Bipontino, Stephani Simmerensis filio, perpetuo suo æmulo, intulit bellum & Tabernas Montanas A. 1455. obsedit. (t) Belli hujus occasione constitutus est dies, quo discordiæ Fridericum inter fratresque Badenses dirimerentur, & quidem Neoburgi; quod castrum ad Navam, olim caput Comitatus. (u) Placati ibi sunt animi hostiles. Duos inter Marchiones Badenses ad cœnam fedit Fridericus, brevique post Badæ eosdem invisit, multis lætitiæ testimoniis exceptus. Marchiones Heidelbergæ vicissim inviserunt Electorem festo Simonis & Judæ. Tum denique lis illa de investitura Castrorum *Graben* & *Stein*, quam constanter recusaverat Jacobus, a filiis terminata est. Ille quidem à Friderico, ut tutore Electoris Philippi, hæc feuda accepit, sed ab eo, ut Electore, ea recipere recusaverat. (x) Enimvero ad officium vassalli obstrinxit se Carolus, si Curiæ Electoralis Palatinæ Pares ex ordine Comitum id faciendum esse feudali declaraverint judicio. Judices federunt septem Philippus scilicet de Catzenelnbogen, Hesso

(t) De bello hoc TRITHEMIUS in *Chronico Hirsaug.* ad A. 1455. ubi Tabernas montanas, in festo Tiburtii Martyris, a Friderico Electore expugnatas fuisse tradit.

(u) Schloß *Neuenburg* hodie *Naumburg* ad Navam. Eberhardum Comitem de *Neuenburg* memorat KREMER. de *Comitibus Spanheim.* pag. 15.

(x) Narrat hæc *Anonymus Palatinus*, temporis illius scriptor, cujus Codex in feriniis Electoralibus Palatinis servatur, idiomate Germanico scriptus pag. 84. 166.

CAROL. I.

de Leiningen, Guilielmus de Virnenburg, Philippus de Hanau, Philippus de Rieneck, senior Johannes IV. Rheingravius de Dhaun; Bernhardus de Eberstein.

Hi die 30. Octobr. A. 1455. novi Electoris postulata probarunt. Carolus satisfecit sententiæ & solenni ceremonia vassallagium præstitit.

§. VIII.

Fœdus
cum Pa-
latino,
aliaque.

Solennitatem decennale fœdus excepit, *Unionem* (y) quod vocant. In fœdere hoc Carolus & Bernhardus fratres, Marchiones, cum Friderico I. Electore convenerunt, ut per conventionales, quos vocant, Aufregas, orituræ inter fœderatos lites componerentur. Si Palatinus est actor, ex Consiliariis Palatinis arbitri duo, ex Badenibus duo sumantur, hisque communis, ex Badenibus Consiliariis addatur arbiter. Aufregales hi iudices conveniant Bruchsalæ. Quodsi compositio non habeat locum, major suffragiorum numerus decidat. Arbitris (z) autem in duas discedentibus partes, arbiter communis (a) cui parti accedat, illa sit victrix. Sententia pronuntiata intra tres menses foriatur effectum. Res ita tractentur, si Palatinus contra Badenenses sit actor. Quod si Badenibus contra Palatinum sit actio, eadem Aufre-

(y) Einung.

(z) Die Zusätze.

(a) Der Gemeine.

Austregalis Judicii observabitur ratio, nisi quod communis arbiter, ex Confiliariis Palatinis sumendus, diem judicii, Bruchfalæ habendum, indicet atque judicio præsit. Arbiter communis debebat esse indigena, ab omni obligatione liber. Hæc fœderis A. 1455. initi summa.

Eodem anno Marchio noster Georgio de Schauenburg, ex Ortenaviæ Nobilibus, adventitios inter Ellum Alsatia & Schem homines dedit in feudum. (b)

A. 1456. Carolus ordini Antonianorum Ecclesiam in Niemburg prope Emmedingam tradidit.

A. 1457. idem Carolus cum civitate Argentinensi quinquennale fœdus percussit contra quoscunque. Moguntinus Antistes & Fridericus, Palatinus Elector, excepti. (c)

§. IX.

At anno sequenti mutata fuit animorum tranquillitas. Tum enim Carolus cum Theodorico Moguntino, Ludovico Bispontino, Alberto Aufriaco, Alberto Brandenburgico, Ottone Stephanoque Palatinis, Ulrico & Eberhardo, Wirtenbergæ Comitibus Spiræ celebravit Conventum, cui etiam ex Comitum ordi-

Conventus Spiræ
contra
Palat.

Tom. II.

X

(b) ALSAT. ILLUSTR. Tom. II. pag. 694.

(c) Die Lunæ post festum Pentecostes. Instrumentum in scrinijs Argentinensibus extat.

CAROL. I.

ne plures interfuerunt. Actum ibi de fœdere contra Fridericum Palatinum, cuius potentia cunctis ad Rhenum formidanda Principibus. Plerique de acceptis a Palatino injuriis conquesti sunt. Consiliis vero in diversa abeuntibus re infecta discessum est. (d) Carolus tamen cum Ludovico Bipontino decennale condidit fœdus. Ulricus Wirtembergæ Comes in Fridericum solus tum arma capefflavit. Hic Margaretham, Sabaudicam principem, Amadei I. Ducis filiam, Ludovici Palatini Electoris viduam, duxerat uxorem; cuius dotem a Friderico fratre injuste detineri causatus est.

Turbæ
cum Wir-
temberg.

Carolus Badensis de finibus cum Ulrico lites tum alens, infecta Wirtembergico agro intulit signa. Mox tamen cum Ulrico in gratiam rediit, (e) contra communem ut se defenderet hostem. Socium inter eos fœdus paulo post initum reperio, (f) utrique funestum.

Flagrantibus Wirtembergicum inter & Palatinum discordiis, Carolus Ganerbiale Castrum Schauenburg, prope Oberkircham in Ortenavia situm, quod Nobiles Schauenburgici ab Ebersteinio Comite aliqua ex parte tenebant in feudum, occupavit. Palatinus, Præfecturæ Ortenavicæ dimidiæ possessor, composito

(d) LEHMANN. *Chron. Spix.* Lib. VII. cap. 102. pag. 850.

(e) HACHENBERG. *in vita Frid. I.* Lib. II. pag. 59.

(f) De fœdere Carolum inter atque Ulricum A. 1460. die Martis post Matthæi inito, egit DATT *de pace puhl.* Lib. I. cap. 27. num. 109.

Wirtembergico bello, Badense præsidium ejecit, pristinisque possessoribus restituit Castrum. (g)

§. X.

A. 1459. Carolus noster post Bernhardi fratris obitum totius Marchiæ regimen solus accepit.

Eodem anno ad Conventum Mantuanum, quem Pius II. Pontifex belli Turcici causa indixerat, cum Eistettenfi & Tridentino Episcopis, accepta a Cæsare potestate, contendit. (°) In eo Conventu Pontifex privilegia de exemptione subditorum ab exteris & Westphalicis præsertim Judiciis, Marchioni ab Imperatore collata, hac lege firmavit, „ ut ejus subditi & terrigenæ ac etiam „ eis commissi & pro quibus respondere tenentur, quique in „ eorum tuitione (ADVOCATIA) consistunt, non debeant „ nec possint extra eorum dominia & judicia ordinaria patriæ „ pro quacunque causâ evocari, trahi aut citari, dummodo „ conquerenti coram ordinario iudice justitia non denegata „ fuerit. „

Conventus Mantuan.

Occulta Judicia, quæ vocabantur Westphalica, apud Germanos tum adhuc viguerunt. A. 1459. Carolus Eslingæ Civita-

Judicia Westphalica.

Tom. II.

X 2

(g) KEMNAT. *Cod. Mscpt. Palatinus & ex eo HACHENBERG. Lib. alleg. pag. 62.* In eadem Ortenavia Neudenstein fuit feudum Badense. Ad ALSATIAM ILLUSTR. Tom. II. pag. 694.

(*) GOBELINUS *Commentar. Lib. III. p. 87.*

CAROL. I.

ti quæ clientelam ejus agnoverat, per legatum injunxit, ne quis Civium Judicii Westphalici reciperetur Scabinus: Si qui autem jam fuerint recepti, ad judicia illa ne traherent concives; sed citationes, ab his judicibus factæ, in aulam suam mitterentur. Carolus inter ipsos Consiliarios suos tum habuerat Judicii Westphalici Scabinos, ad quos ante biennium Eslingensis Civitas pro illorum temporum provocaverat more. (°) At A. 1461. Carolus cum Friderico Palatino Electore, cum Ruperto Argentinensi Antistite, Alberto Archi-Duce Austriæ, aliisque Principibus & Civitatibus Imperii adversus Westphalica Judicia foedus contraxit. (**)

Maximilianus I. A. 1512. ea penitus aboluit.

§. XI.

Turbæ
Mogunt.
A. 1460.

Eodem anno (1459.) mortuus est Theodoricus Moguntinus Elector. Pars Capituli Dietherum Isenburgicum, pars Nassoviæ Comitem Adolphum elegit Antistitem. Fridericus Palatinus Adolphum, suffragiis licet inferiorem, defendendum suscepit. (h) Carolus Marchio, cum fratre suo Johanne, Trevirensi Archiepiscopo, Johanne Spirensi, Ludovico Bipontino Duce, Alberto Bran-

(°) DATT. *de pace publ.* Lib. IV. Cap. 4. num. 10. 11. 12. 67.

(**) Instrumentum exhibet MULLER. in *Reichstags-Theatro sub Frider. IV.* I. Vorstell. Cap. IX. p. 126.

(h) SERARIUS *Rerum Moguntiacarum* Lib. V. pag. 774. HELWICHIVS *de diffidio Moguntino* Sect. I. num. 5. pag. 158. Tom. II. *Rer. Mogunt.*

deburgico & Ulrico Wirtembergæ Comite, in Dietheri partes transivit. Foederatis his Equester Nobilium Ordo quoque adhæsit. Conventus Norimbergam indictus. Invitatus Palatinus Elector, præfens ut suam ageret causam. Confluentibus eo Principum legatis, Episcopus Eichstadiensis electus est arbiter, qui damnavit Palatinum. Ita bellum ei indictum est A. 1460. (i) Præcipuus turbarum auctor fuit Cæsar, gravi Fridericum persecutus odio, spretis Imperialibus jussis, quod retinisset Electoratum, ut supra ostendi, quodque Ludovico Baviaræ Duci, a Cæsare proscripto, subministrasset auxilia. Fridericus, firmato ad pericula animo, postquam finitimas sibi adjunxerat Civitates, atque Alberto Marchioni Brandeburgico, hosti, vicinum excitaverat hostem, Ludovicum Divitem, Baviaræ Ducem, ipse cum Ludovico, Hassiæ Landgravio, Moguntinum Archiepiscopatum adortus, occupato Schauenbergæ Castro, (k) ad Pfedershemium oppidum copias foederatorum prostravit, septemque Comites, Ebersteinium, Leiningensem, Nassovium, Hennebergicum, Runkelensem, Gleichensem & Isenburgicum, Heidelbergam in ca-

X 3

(i) TRITHEMIUS in *Chron. Hirsaug.* & HACHENBERG. in *vita Friderici I.* Lib. III. pag. 71. seqq.

(k) Schauenburg Castrum Archiepiscopale in Strata Montana tum a Friderico destructum. ZEILER. in *Topographia Palatinatus Rheni* pag. 30. & JOANNIS ad SERARIUM *Rev. Mogunt.* Lib. V. p. 774.

CAROL. I.

ptivitatem abduxit. (1). Expugnato Pfedershemio, tantum Diethero terrorem iniecit, ut Badensi, Bipontino, Brandenburgico ceterisque foederatis exclusis, particularem cum Palatino invenirerit pacem.

Carolus
paci
arbitr.

Hic omnem dein belli molem in Bipontinum convertit, qui post Pfedershemianam cladem Meisenhemium confugerat. Ibi a Friderico obsessus, in eas coniectus est angustias, pacem ut peteret supplex, quam interventu Caroli Badensis impetravit; qui & ipse paulo ante cum Friderico in gratiam redierat. Marchio cum Henrico Pappenhemio, Petro Cardinali & Episcopo Augustano, Johanne Eistetteni a Cæsare constitutus est, ut lites has Palatinum inter & Bipontinum componeret. (m)

§. XII.

A. 1460. cum Schauenburgicis Ortenaviæ & Alfatæ Nobilibus (n) ob Schauenburgi & Bernbaci Arces orta sunt Carolo dissidia, inter quæ fratres ejus Georgium & Marcum, Nobiles isti ceperunt & in Isenheimensi Sundgovæ arce tenuerunt captivos. Carolus Isenheimium obsedit. Fridericus I. Elector Palatinus, Imperialium Civitatum Alfatæ præfectus, Goerzium de Adelsheim,

(1) TRITHEMIUS & HACHENBERG. locis alleg.

(m) Tabular. Bada-Badense.

(n) Schauenburgicam familiam exponit ALSATIA ILLUSTR. Tom. II. pag. 693.

subpraefectum suum misit, ut turbas componeret. Conditiones, sub quibus liberati sunt captivi, in Georgii exponimus vita.

Eodem anno Carolus Dieterico de Gemmingen propter officia, patri, fratribus ipsique exhibita, castrum & vicum Steineck, vicos Dieffenbronn, Hamberg, Schellbraun, Hohenwarth, Neuhaussen, Mülhausen & Lehningen, cum juribus annexis & speciatim silvam *Hagenschiefs* aliaque, quæ Jacobus Marchio a Gemmingensibus & Hirsaugiensi monasterio acquisiverat, literis Pforzhemii datis, in feudum concessit. (o)

CAROL. I.

Liberalitas in Gemmingen.

Tunc temporis quoque a Pio II. Pontifice obtinuit Carolus, ut Parochialis S. Michaëlis Pforzheimensium Ecclesia, cum XXI. Capellaniis, ad eam pertinentibus, in Collegiatam converteretur. (p) Creati sunt XII. Canonici totidemque Vicarii. Decanus constitutus est Capituli praeses. Hoc Principi suo promisit, non adquisiturum se bona, quæ ei precarias, prestarias aliave tributa perfolvunt.

Collegiata Pforzheim.

§. XIII.

A. 1461. novas in Germania turbas excitavit Ludovicus Dives, Bavariae Dux, Episcopum Eistettensem bello aggressus. Imperator Ludovicum ejusque socium Albertum Austriacum hostes publicos dixit, atque Alberto Brandenburgico, Carolo Baden-

Turbæ Mogunt. A. 1461.

(o) LÜNING. *Reichs-Archiv Parte speciali* Continuat. III. pag. 151.

(p) Bulla data est 3. Kal. Decembr. 1460.

CAROL. I.

fi & Ulrico, Wirtembergæ Comiti, summam belli in eos commisit. (q) Expeditionibus contra Ludovicum non interfuit Carolus; de sua securitate sollicitus. Fridericus enim Palatinus Elector, novos eodem tempore motus concitavit. Dietherus, nuper electus Moguntinus Præful, & a Pio II. Papa probatus, libertatis Ecclesiasticæ Germanorum defensor, moveri non potuit, ut solveret Annatas, aliisque in rebus, quas Pontifex ab eo exegit, præstaret obsequium. Depositus ergo Papali sententia, eique suffectus est æmulus, Adolphus Nassoviæ Comes, quem armis nuper defenderat Fridericus Elector. Hic jam in contraria versus, una cum Landgravio Hassiæ, Cattimeliboci & Isenburgi Comitibus defendit Dietherum, Papæ Cæsarique exosum. Dietherus Ecclesiæ Moguntinæ castra & oppida plura Stratamque Montanam pro sumptibus belli tradidit Friderico Palatino; addita lege, ut omnia in potestate ejus manerent, donec centies mille redimerentur florenis. Mira rerum conversio. Pro Adolpho stant Principes, qui anno superiore in eum gladios strinxerant; & inter hos fratrum Badensium triga, Trevirensis & Metensis Antistites cum Carolo Marchione. (r) Huic Adolphus stipendii nomine
Alges-

(q) *Am Pfingztage nach S. Margarethen Tag.*

(r) Adolphus, ex Nassoica gente ortus, Badensium erat patruelis. Mater ejus fuerat Margaretha, filia Bernhardi Marchionis. JOANNIS ad SERARIUM *Rer. Mogunt. Lib. V. pag. 778.*

Algeshemium, Gaubeckelenhemium, Drommershemium, Ockenhemium, Windeshemium, Kembdenium, cum vectigalibus nonnullis quoque contulit in pignus. (s) Palatinus loca quædam eripuit Adolpho. Marchio Elveshemium claufurat obfidione, fed re infecta recessit. (t)

§. XIV.

Pius II. prosperis Friderici successibus injecturus moram, Dietherum, Fridericum & socios diris repetitis devovit. (u) Fridericus Cæsar publicos eos judicavit hostes; ac Imperii Civitatibus injunxit, ut a perduellium societate recederent. Dietherus, Ordinibus innocentiam probaturus, non modo a Pontifice ad generale provocavit Concilium, sed & scripto ad Principes & Civitates in publicum edito de injuria sibi facta conquestus est, injusta Pontificis sententia se dignitate privatum, quod libertatem & jura Imperii contra eum defenderit. Adolphum, Johannis Trevirensis, Ludovici Veldentini, Caroli Badensis & Joannis Nassov-

Dietheri
& Palat.
proscrip-
tio.

Tom. II.

Y

(s) TRITHEMIUS in Chron. Hirsaug. ad A. 1461. JOANNIS ad HELWICHUM de diffidio Mogunt. Sect. III. pag. 161. qui insuper addit, singula hæc loca a Carolo A. 1466. Philippo Comiti Cattimelibocensu fuisse oppignerata.

(t) HACHENBERG. Lib. IV. pag. 114.

(u) A. 1462. HELWICHUS & JOANNIS loc. alleg. pag. 163. & 164. MILLER. Reichstags - Theatr. sub Frid. III. IVte Vorstellung. cap. 22. §. 3. pag. 128.

CAROL. I.

vii auxilio fultum, contra fidem, jurejurando adstrictam, delatum a Pontifice sacerdotium usurpare; spreto ac rejecto Principum, quos controversiæ componendæ nominaverat, judicio. Ad dit porro socios Adolphi nexu vasallitico sibi esse devinctos; Carolum Badensem sibi plurium annorum societate conjunctum; cujus formula cautum, ne dicto factove alter alteri injuriam inferret, ejusve hostibus consilium præberet aut opem. Enumerat denique Principes, quorum arbitrio controversiam submittit. (x).

§. XV.

Marchio
Dux belli
contra
Palat.

Marchio e contra & focii multis de causis defendendum sibi Adolphum putarunt. Præcipua fuit, quod Fridericus Palatinus, contemta Cæsaris & Pontificis auctoritate, dictatorem Germaniæ ageret; omnibus finitimis minitans jugum. Imperator literis mense Majo A. 1461. datis, (y) Carolo Marchioni, Ulrico & Eberhardo Wirtembergæ Comitibus bellum contra Palatinum commiserat, (z) alioque anni insequentis diplomate (a) Civitatibus Præfectorialibus Alsatiae injunxerat, ut Fridericum, Cæsari

(x) Scriptum hoc, die Martis post Dominicam Lætare A. 1462. datum, exhibet LEHMANN. *Chron. Spir.* Lib. VII. cap. 105. & MÜLLER. in *Reichstags-Theatro sub Friderico III. IVte Vorstell.* cap. 20. §. 1. p. 113.

(y) Die Lunæ ante Ascensionis.

(z) Die Reichs-Hauptmannschaft.

(a) Cilix dato,

refractorium, non agnoscerent Præfectum, sed Marchionem Badensem. Similes literas eodem die ad Præfectoriales Ortenaviæ Civitates perscripsit, (b) ut supra notavi.

Fridericum ergo Marchioni graviter iratum quis tandem mirabitur, quum ad frangendas Palatini opes Cæsar uteretur Badensibus. Extat in scriniis Palatinis libellus ad Imperii Principes, acri stilo Marchionem perstringens, decennale quod fregerit foedus & vassallicam fidem. Marchio violenta Palatini consilia publico quoque scripto exposuit; actorum suorum causas Cæsarum ac Pontificis iudicio adscribens. (c)

Ut autem fortunas suas contra Palatini vim efficacius defenderet, cum Johanne Spirensi, Ludovico Bipontino & Ulrico Wirtembergico die Martis post Palmarum A. 1462. arctius foedus inivit, quo cautum, ut junctis viribus Diethero & Friderico bellum inferrent, nec ante ponerent arma, quam in Moguntina sede confirmarint Adolphum. (d)

Ineunte igitur anno 1462. magnis animorum motibus instauratum est bellum; ita quidem ut cædibus, incendio, rapinis

Tom. II.

Y 2

(b) Extant Literæ in Tabulario Bada-Badensi.

(c) Apologia Marchionis, die Veneris post Exaudi A. 1462. scripta, una cum literis ad Wilhelmum, Saxonie Ducem, extat in MÜLLER. loc. alleg. cap. 22. p. 129. seqq.

(d) JOANNIS ad HELWICHUM de diffidio Moguntino Sect. IV. p. 164.

CAROL. I.

utrimque sæviretur. Carolus duplici via in Palatinatum irrupit, atque obsessio Neoburgi Castro, Electorem, in Moguntinis terris hærentem, ad sua defendenda excivit. (e)

Philippus Burgundiæ Dux & Theodoricus Coloniensis Præful inter belligerantes instituerunt colloquium prope Moguntiam, ubi conventum, ut re denuo cum Principibus deliberata, legati d. V. Julii cum potestate componendi pacem Francofurtum venirent. (f) Bada-Badense Tabularium exhibet Literas, scriptas Heidelbergæ die Mercurii post festum Corporis; ex quibus apparet, inter ipsum Fridericum & Carolum de arbitris constituendis super lites, quæ jam ab A. 1461. inter ipsos ortæ, serio actum fuisse.

§. XVI.

PugnaSe-
ckenhe-
miana.

Rebus ita dispositis fama, ab ipso Friderico haud dubie sparsa, increbuit, eum cum copiis in Bavariam abiisse. Fama hac Marchio & frater ejus, Metensis Antistes, Johannes Spirensis Episcopus, Ulricus Wirtembergæ Comes excitati cum sex mille peditibus & octingentis equitibus terras Palatinas invaserunt. Heidelshemium oppidum obsidione cinxerunt; quod cum bene munitum ac defensoribus instructum deprehendissent, soluta obsi-

(e) Cel. KREMER. in *vita Friderici Victoriosi*, quæ jam sub prelo Lib. III. §. 27. & 31.

(f) NAUCLERUS ad hunc annum, HELWICHIUS de *diffidio Moguntino* Sect. VI. pag. 172.

dione, haud procul ab Heidelberga castra posuerunt. Tria peditum millia & equites quadringenti, ab Adolpho in subsidium missi, se foederatis junxerunt. Hi, relicto in castris peditatu, cum octingentis equitibus, (g) in campo late patente Rhenum inter & Nicrum, juxta Seckenheimium, Pagi Lobodunensis vicum, palantes quum agerent, rerum suarum nimium securi, Fridericus, quem longinquum crediderant, eos ex improvise aggressus est d. XXIX Junii ex silva vicina cum mille equitibus (h) subito prorumpens. Singuli equites suum peditem vehebant; qui ex equis defilientes hostem imparatum adorti, ad deditionem coegerunt. Spirensis Episcopus solus evasit. Ceteri omnes capti. Marchio cum Johanne Fleckensteinio XXVI. Dynastis & CXX. Nobilibus in Friderici Palatini potestatem pervenit. Pauci occubuerunt in proelio. Copiae, quae in castris remanserant, audita Principum clade, sibi fuga consuluerunt. Victor a caede fugientium abstinuit, copiisque reductis eodem, quo pugnatum est die, Ludovicum Bavariae Ducem, socium, de victoria & trium Principum captivitate literis reddidit certiore. (i)

Y 3

(g) Numerum hunc ipse Fridericus victor in literis ad Bavarum ponit.

(h) HELWICHIVS Sect. VI. cum TRITHEMIO ait, Fridericum 700. Equites habuisse illisque 300. addidisse Dietherum.

(i) Literae hae extant apud CRUSIVM *Annal. Suevicor.* Lib. VII. Part. III. pag. 409. LEHMANN. *Chron. Spir.* Lib. VII. cap. 106. pag. 865. & seq.

§. XVII.

Marchio
captivus.

Principes Heidelbergam ducti XIII. mensium captivitate in arce detenti sunt. (k) Carolum præ reliquis durius habuit Fridericus, vinxitque catenis. (l)

Annus hic Moguntinæ Civitatis libertati quoque fuit fatalis. Adolphus enim, fociis suis licet devictis, animo tamen invictus urbem die XXVII. Octobr. ejusdem A. 1462. nocturno tempore occupavit sibi que adeo & successoribus in perpetuum subjecit.

Typographiæ Faustianæ & Schefferianæ literarum fusarum sodales, Moguntinis huc usque muris inclusi, occasione hac per Europæum dispersi sunt orbem.

HELWICH. de diffidio Moguntino Sect. VII. pag. 176. In campo pugne monumentum victoriæ dein poni curavit Fridericus.

(k) TRITHEMIUS in Chron. Hirsaug. A. 1462. ex quo FREHERUS peculiari libello imprimi curavit vitam Friderici I. Palat. cui notas adjecit. GOBELLINUS in Commentariis Pii II. Lib. IX. HELWICH. loc. alleg. Traditio est, primas epulas captivis sine pane exhibitas, quod fetgetes perdidissent, quam rejicit FREHERUS in notis ad TRITHEMIUM de vita Friderici.

(l) Ita ANONYMUS scriptor Palatinus illius ævi in Tabulario Palatino Electorali servatus. GOBELLINUS in Commentariis Pii II. Pont. Lib. IX. pag. 121. ait: „ Carolus Badensis captus & manibus vinctus ferreis, in „ carcerem tetrum raptus est. „ Ulricus quoque Wirtembergicus, literis ex carcere datis, conquestus est, se in vincula coniectum lignea,

Finiendis his ad Rhenum & in Bavaria turbis, liberandisque Principibus, conciliante Georgio, Bohemiæ Rege, conventus Neostadii Austriæ & Pragæ A. 1463. instituti sunt. Ad quos legati ex omni fere Germania properarunt. Composita pax inter Cæsarem & Bavariæ Ducem, sed cum Palatino victore res transigi non potuit; quod investituram Palatinatus pertinaciter ei Cæsar negaret. (m) Pius II. liberandis e captivitate Principibus, ad Philippum, Burgundiæ Ducem, se convertit, datisque ad eum literis & misso Francisco Toletano legato, eum hortatus est, ut afflictam Adolphi Nassovii & captorum Principum fortunam suis opibus erigeret; (n) sed nihil profecit. Onuphrium Tricaricensem denique præfulem & Petrum Ferrici, Decretorum Doctorem ad Palatinum ablegavit; quibus Brandenburgicus Marchio & Henricus Pappenheimius sese junxerant, Cæsaris legati. (o)

cippo & pedica constringi. Notanda hæc contra Hachenbergium aliosque rerum Palatinarum & Moguntiacarum scriptores, qui Fridericum liberaliter habuisse captivos perscribunt.

(m) Literas has Pii II. Pont. exhibet *Auctor Anonymus Paraleipom. Ursperg.* pag. 320. HELWICHIVS loc. cit. Sect. VIII. pag. 178. & MÜLLER. loc. alleg.

(n) HACHENBERG. Lib. V. pag. 149.

(o) In Bada-Durlac. scriniis extant literæ Adolphi, Electoris Mogunt. & Alberti, Marchionis Brandenburg. ad Marcum, Canon. Argent. filium Caroli, quibus eum hortantur, ne turpes aut duras condiciones pro Patre ineat cum Friderico I. Electore Palatino.

CAROL. I.

Horum interventu Principes libertati restituti fuerunt Anno 1463. (p)

§. XVIII.

Duris
conditio-
nibus li-
beratur.

Carolus noster (q) Dominica Reminiscere A. 1463. Literas tradidit Electori, quibus ei pro damnis illatis, superiorem Comitatum Spanhemio-Cruzenacensem, cum omnibus, eo pertinentibus, concessit, ita tamen, ut XXXXV. mille florenorum Rheni pretio relui posset.

Eodem

(p) De conditionibus, quibus ceteri dimissi sunt Principes, vide TRITHEMIUM. TSCHUDIUS *Chron. Helvet.* Tom. II. pag. 623. seq. in lytro Principum definiendo erravit, uti & HACHENBERGIUS in *Histor. Frid. I.* Lib. V. pag. 149. ubi de Georgio Metensium præfule *quadringenta quinque millia* legitur, sed legendum: *quadringenta quinque millia* & p. 150. lin. 6. ubi de Carolo March. Badensi *quingenta millia* florenor. legitur, sed legendum: *quadringenta*. Erravit hic quoque ANONYMUS in *Chron. Wirtenb.* apud SCHANNATUM *Vindem. Literar. Collect.* 2. NAUCLERUS fol. 966. Item ANDREAS PRESBYTER in *Chron. Bav.* apud SCHILTER. *Script. Rer. Germ.* pag. 64. Falsa hinc inde vel erronea de hoc bello vide in ANONYMO *Chronici Thuring. & Hassie* in SEHCKENBERG. *Select. Juris & Histor.* Tom. III. p. 435.

(q) TRITHEMIUS in *Chron. & in Rebus gestis Friderici Palat.* oppidum hoc *Bonheim* sive *Bensheim* vocat corrupte. Idem loc. alleg. juri quoque vendendi piscandique inter Selfam & Germershemium renuntiasse Carolum falso scribit. HELWICHUS de *disputio Mogunt.* Sect. X. pag. 180. & *Electa Juris publici Palat.* Part. II. p. 76. 84. 154. 166.

Eodem anno & die tradidit Friderico Electori Castrum & oppida Besigheim & Beinheim, (r) cum vicis Lœchickheim, Walheim & Freudenthal, ita quidem ut XXXV. mille florenis reluibiles essent.

Renuntiavit quoque Carolus fœderi, quod cum Ulrico Wirtemberg. & Episcopo Spirensi iniverat. (s) Contractus matrimonialis, inter Caroli I. filium & Ulrici, Comitis Wirtemberg. filiam initus, hac conventionione rescissus est.

Præterea XX mille florenos Electori se parata pecunia, certis temporibus pro sua & suorum liberatione soluturum die Mercurii post Judica promisit.

Die Lunæ post Oculi 1463. Carolus renuntiavit juri redimendi Heidelbergium ut & Eppingam, quam pignus Imperii Marchiones possederant; Bernhardus Marchio, Ludovico Electori Palatino pro X mille florenis oppigneraverat. (t)

Die Mercurii post Quasimodogeniti idem Carolus Friderico promisit, se intra anni spatium cum Papa & Imperatore eum reconciliaturum, litesque inter Dietherum & Adolphum compositurum esse, ex placito Electoris. Reconciliatio si non habitura sit

Tom. II.

Z

(r) Vide nota (q) pag. 176.

(s) Lege supra ad A. 1462.

(t) *Codex Mscrpt. Anonymi Spirensis*, coætanei scriptoris, in Palatino Electorali Tabulario & TOLNERUS in *Histor. Palat.* p. 66.

CAROL. I.

locum, XXX mille florenos, præter summas prædictas, se soluturum, Marchio promisit. Metensis Episcopus & Ulricus Wirtemberg. singuli quoque X. mille florenos Electori se soluturos sponderant; Papa si flesti non posset.

Præter hæc omnia Pforzhemium quoque Castrum & oppidum Palatino in feudum masculinum, XL. mille florenis reluibile, offerre coactus est Marchio. (u)

Quin & juribus suis in Castrum Neuen-Beynberg, in Castrum & vallem Nanstul, renuntiavit Carolus; Friderico permitens, ut Greventhan & Leimingæ Veteris partem relueret.

Conventum est denique, ut Elector jus conductus Brettæ Pforzhemium, Marchio Pforzhemio Brettam exerceat.

§. XIX.

Palati-
num cum
Mog. Cæ-
fare &
Pont.
conciat.

Ita cum Friderico Palatino & fociis reconciliatus est Carolus. Dietherum inter & Adolphum mox conciliavit inducias; (x) ejusdem auctoritate in pacem conversas. Dietherus oppidis quibusdam, quoad viveret, retentis, Moguntini Antistitis dignitati renunciavit. (y)

(u) A. 1740. Carolus Fridericus Marchio jus hoc ab Electore Palatino redemit.

(x) MÜLLER. in *Reichstags-Theatro sub Friderico III. IVte Vorstell.* cap. 32.

(y) GUDENUS *Cod. Dipl. Mogunt.* Tom. IV. pag. 375. GOBELLINUS in *Comment.* Lib. XII. pag. 345. HELWICHIUS & JOANNIS loco cit. pag. 189. & 190.

Post hæc Carolus de Friderico cum Pontifice Cæsareque reconciliando sollicitus, Oeringæ, Comitatus Hohenloici oppido, die Martis post Dominicam Esto mihi, A. 1464. conventum instituit; ubi præsentibus Onufrio Tricaricensi & Petro Ferrici Legatis Pontificis; Alberto Marchione Brandeburgico & Henrico Pappenheimio, Oratoribus Cæsaris, statutum, ut Fridericus Palatinus, die Lunæ post Lætare per eosdem legatos diris expediretur Wormatiæ. (z) Bulla absolutionis a Pontifice missa; adnitente præsertim Adolpho Moguntino; qui farciendis, quæ in bello hoc acceperat damnis, triginta florenorum millia Carolo Badensi transcripsit. (a) Hic eodem anno triennale fœdus cum Eberhardo Wirtembergæ Comite inivit.

Vix sopitæ fuerunt Rheni Superioris turbæ quum A. 1465. Galliæ Belgicæ motus eum vocarunt ad Mosam; de quibus in fratris ejus Marci differemus Historia.

§. XX.

A. 1467. Henricus Wirtembergæ Comes, Coadjutor Moguntinæ Ecclesiæ ab Adolpho creatus, propter constantem Friderici Palatini dissensum, arbitrari Caroli Marchionis sententia di-

Acta ab
A. 1467.

Tom. II.

Z 2

(z) JOANNIS ad SERARIUM *Rer. Mogunt.* Lib. V. p. 780.

(a) JOANNIS ad SERARIUM loc. alleg.

CAROL. I.

gnitatem iterum depofuit, præfectura Bifchoffshemiana fibi modo fervata. (b)

A. 1468. Sigismundus Dux| Auftriæ ut & Equefter D. Georgii in Suevia ordo, fœdere Villingæ inito, fœderis iudicem Carolum Marchionem conftituerunt. (c)

Eidem Fridericus IV. Imp. propter operam, quam exercitus Imperii Præfectus nupero bello Cæfari navaverat, speciale privilegium tribuit, (d) ut qui in Marchicis terris habitarent, dubiis natalibus orti, (*Baftard*) folius Marchionis, nec ullius alterius juri fubeffent. Sed & alio diplomate a Cæfare tum obtinuit Marchio, ut impediendis vectorum fraudibus, intra unum a Pforzhemio milliare, non fuper confueta tantum, fed alia quacunque via exigi poffet vectigal.

Auftriacam Alfatix & Brisgovix Præfecturam tum temporis adminiftraffe Marchionem, jam alibi obfervavimus. (e)

(b) GUDENI *Cod. Diplomat. Mogunt.* Tom. IV. pag. 402. & JOANNIS ad SERARIUM loc. alleg. pag. 784.

(c) DATT de *Pace publ.* pag. 249.

(d) Datæ funt literæ Græcii die S. Marci. Extant in LUNIGII *Reichs-Archiv Part. Spec. Cont. II. IVte Abtheilung, neunter Absatz* pag. 942. & in SCHILTERI *Scriptor. Rer. Germ. inter Diplom.* pag. 99.

(e) ALSAT. ILLUSTR. Tom. II. pag. 598. Præfectura hæc Auftriaca Alfatix & Brisgovix diverfa fuit a Præfectura Alfatica decem Civitatum, quæ Imperialis, non Auftriaca fuit.

A. 1469. Carolus ulteriorem Spanheimensem Comitatum, pignoris jure, Palatino tradidisse scribitur; (*f*) quo anno cum Eberhardo & Ulrico, Comitibus Wirtembergæ, fœdus Brettæ contraxit; (*g*) sequenti tamen anno ipse & Stauffenbergenses Alfatiae Nobiles iisdem Wirtembergicis bellum denuntiarunt; vicis aliquot exustis compositum. (*h*)

§. XXI.

A. 1471. Carolus cum Christophoro filio ad Comitiam Ratisbonensiam se contulit; quæ belli Turcici causa Fridericus Imp. indixerat. Hic Ratisbonæ agens, Carolo ejusque successoribus & subditis perpetuam immunitatem a vectigali Kogenheimensi prope Bensfeldam Alfatiae concessit, (*i*) quod a Wilhelmo, Argentinensi Episcopo, Hittenhemii & Matzenhemii erectum, a successore Ruperto in Kogenheim translatum. Imperator vectigal hoc tanquam illicitum & absque consensu decessorum suorum institutum perstringit.

Acta ab
A. 1471.

Z 3

(*f*) *Electa Juris publici Palatini* Part. II. p. 166.

(*g*) *DATT* pag. 194. & 249.

(*h*) *CRUSIUS Annal. Suev.* Lib. VII Part. III. p. 431. & *HERZOG. Chron. Alsat.* Lib. II. p. 127.

(*i*) Die Lunæ post Margareth. Extat Diploma in *LVNIG. Reichs-Archiv* loc. cit. p. 943. & *SCHILTER.* loc. alleg. p. 100.

In iisdem Comitibus legati quum comparuissent Spirenses, deprecaturi bellum, quod Friderico Palatino Imperator indixerat, causam suam Carolo Marchioni, quod magna ejus apud Cæsarem auctoritas, commendarunt. Carolus ab Imperatore impetravit, ut Spirensium legati ad solium ejus admitterentur. Marchione itaque cum filio & Rudolpho Sulzensi præsentibus legati suas exposuerunt rationes, ob quas Ludovico Veldentino, quem Cæsar militiæ Imperiali contra Fridericum Palatinum præfecerat, auxilia ferre nequirent. Cæsar eos benigne audivit, & Marchione interprete usus, Spirensibus remisit militiam. Cæsar id quidem literis firmare negavit; at per Marchionem Moguntino Electori injunxit, ut responfionem, quam Spirensibus dederat, actis Cancellariæ inferret. (k)

Sub finem A. 1471. Carolus cum Christophoro filio & Georgio fratre, Metensi Episcopo, Heidelbergæ in Aula Friderici Electoris versatus est, litibusque Wertheimenses inter Comites & Wallbronnenses Nobiles componendis operam impendit; (l) anno sequenti terminaturus dissidia inter Consules Spirenses, quæ dirimenda ei commiserat Cæsar. (m)

(k) LEHMANN. *Chron. Spir.* Lib. VII. cap. III. p. 882. seq. MÜLLER. in *Reichstags-Theatro sub Friderico III. Vte Vorstell.* cap. 10. p. 426.

(l) BURGERMEISTER. *Cod. Dipl. Equestr.* Tom. I. p. 833.

(m) LEHMANN. *Chron. Spir.* Lib. VII. cap. 118. p. 921.

A. 1472. Carolus Stützheimensem pagum Hattstadiensium, Alsatiae nobilium, interitu ad Imperium redeuntem, a Friderico IV. Imperatore obtinuit, quem ille dein Reinholdo Volschio de Ober-Ehenheim tanquam subfeudum concessit. (*)

§. XXII.

A. 1473. Fridericus IV. Imp. Carolum Badæ invisit, ultra mensẽ cum eo versatus. Ibidem Rupertum Argentinensem Antistitem de Episcopatu & regalibus investivit. Marchio dein Cæsarem comitatus est Argentinam, & inde Treviros, (n) ubi Carolus Audax, Burgundiæ Dux, a Friderico Imp. Geldrici Ducatus investituram accepit. (o) Burgundi magnificentiam in Conventu hoc mire extollunt illius temporis Annales. (p)

Acta ab
A. 1473.

A. 1474. Carolus Margarethæ Albæ feminarum Abbatissæ literas commendatitias ad Episcopum Spirensẽ, pro obtinenda confirmatione concessit, simulque Steinensẽ Scultetum monasterio præfectum assignavit. (q)

(*) De Stützheimensi hoc pago agit ALSATIA ILLUSTR. Tom. II. p. 259.

(n) PETRI *Suevia Eccles.* pag. 679. KOENIGSHOV. *Contin.* p. 368. PARALIPOM. URSPERG. pag. 326. LEHMANN. *Chron. Spir.* Lib. VII. cap. 112. pag. 892. MÜLLER. in *Reichstags-Theatro sub Friderico III.* *Vie Vorstell.* cap. 52. p. 556.

(o) MAPPY *Annales Clivie Ducum* Tom. III. p. 22.

(p) COMINAEUS Lib. II. cap. 8.

(q) *Scriptum Bada-Badensium contra Frauenalb Documentor.* p. 110.

Idem eodem anno legatos suos cum Electoris Palatini legatis ad Carolum, Burgundiæ Ducem, misit Brisacum, quum hic Brisgovicas & Alfaticas Domus Auftriacæ terras a Sigismundo Archiduce A. 1469. oppigneratas, (r) inviseret. Sed & paulo post Marchio nuntios misit Basileam, qui de Brisgovia & Alfatia Auftriaca, ex manibus Caroli Audacis liberanda cum Sigismundo Archiduce, cum Basiliensi & Argentinensi Episcopis, cum Civitatibus & Electore Palatino deliberarent. Paulo post in Conventu Constantiæ, Martio mense, conventum, ut Carolo Audaci octogies mille florenorum summa redderetur, atque adeo Sundgovia & Brisgovia Auftriacæ ex ejus manibus reciperentur. Tum vero Sigismundus Auftriacæ Domus nomine renunciavit juribus in terras, quas Helvetii Auftriacis, Constantiensis Concilii tempore, abstulerant. (s)

Eodem anno Carolus legatos quoque suos ad Comitia Augustana ablegavit, (t) in quibus expeditio contra Carolum Burgundiæ Ducem, qui Novesium obsederat, decreta est. Carolus cum Christophoro filio in auxilium profectus est Cæsaris; cum
que

(r) TSCHUDI *Eydgenossische Geschichten* Part. II. Lib. XIV. p. 708. STUMPF. *Schweizer-Chronic* Lib. XIII. cap. 16. pag. 737. PONTUS HEUTERUS *Rev. Burgund.* Lib. V. cap. 10.

(s) URSTIS. *Chron. Basil.* Lib. VI. cap. 5. p. 437. HERZOG. *Chron. Alfat.* Lib. II. pag. 121.

(t) LEHMANN. *Chron. Spir.* Lib. VII. cap. 113. p. 901.

que exercitus Imperii, relicta Colonia, contenderet Novesium ipse cum Friderico Imp. & Alberto Brandenburg. aliisque Principibus novissimum secutus est agmen. (u)

§. XXIII.

Motus hi induxerunt Carolum nostrum, ut eodem anno 1474. Ortenaviæ Nobiles, ab Imperio pendentes, ad XV. annorum fœdus ineundum impelleret. Primordia hæc Corporis Equestris Ortenaviæ; cuius finis erat securitas publica, Austregarum introductio; Pacis publicæ primitiæ. Constitutus est Director, (*Hauptmann*) qui cum assessoribus lites dijudicaret, ferretque sententias. Windeckii, Bachii, Rœdereri, Stauffenbergii, Schauenburgii, Neuensteinii, Pfauii, Kroschweylerii, præcipua erant novi hujus corporis membra, quod ad Comiticia olim Cæsar vocavit. (x)

Corporis
Equestr.
Ortenav.
origo.

§. XXIV.

Carolus partes aliquas vici Königschaffhausen comparavit; Castrum Heidweiler cum vicis Balrechten & Dottingen permutavit, quos deinceps Trutperto, Dynastæ in Stauffen, dedit in feudum.

Accessio-
nes ter-
rarum.

Tom. II.

A a

(u) FUGGER *Oesterr. Ehrenspiegel*. Lib. v. cap. 24. p. 815.

(x) DATT *de pace publica* Lib. III. cap. 6. num. 14. pag. 543. & Lib. V. cap. 4. num. 18. pag. 583.

CAROL. I.

Ginglingam cum pacto retrovendendi acquisivit. Bickenfohl, Nimburg, Bottingen & vici Weiler tertiam partem coëmit. (y)

Vicum Ottenbrunn cum juribus annexis suo & Bernardi fratris nomine Wolffio Abbati Conventuique Hirsaugiensi tradidit A. 1457. vicosque Huftatt, Wiler, Scheltpron & Hohenwart in compensationem accepit. (z)

§. XXV.

Mors & Character.

A. 1475. Carolus I. obiit peste, Badæque sepultus est. (a) Princeps togatis & sagatis virtutibus Principes inter Badenses conspicuus, apud Fridericum Cæsarem affinem gratiosus; apud Ordines Imperii auctoritate pollens; ob æquitatis famam gravissimis Imperii negotiis adhibitus. AENEAS SYLVIVS, (b) virtutis ejus bellicæ præco, clarissimis Germaniæ sui temporis Ducibus, Friderico Palatino Electori & Alberto, Austriæ Archiduci eum annumerat; quos omnium judicio habitos fuisse dignos ait, qui copiis contra Turcas educendis præficerentur.

(y) Loca sunt Marchionatus Hachbergæ.

(z) BESOLDUS *Document. Wirtenb.* p. 586.

(a) JUNGLERUS in *narratione genealogica Mscrpt. Domus Badensis*. Caroli I. & patris ejus Jacobi vitas delineatas vide in *Programm. Cel. SACHSII* A. 1757. seq.

(b) Libello de Germania cap. 67.

Reprehendas in Carolo, quod animo non satis firmus & constans, in colenda tamen Imperatoris, Principis inconstantis & debilis, amicitia constantior, consilia sua ad voluntatem ejus plerumque direxit; promovendis Cæsaris commodis potius, quam suis intentus. Turbis, a quibus ille medius & spectator tranquillus abstinere potuisset, absque necessitate se immiscuit; id quod Moguntina ejus bella satis demonstrant. In utroque comparuit, Cæsari ut placeret ac Papæ.

§. XXVI.

Uxor Caroli I. fuit Catharina, Ernesti ferrei Archiducis Uxor & Liberi. Austriae filia, quæ voluntate & consilio Friderici IV. Imperatoris & Alberti Austriae Ducis, fratrum suorum ei desponsata A. 1446.

Fratres forori XXX mille Ducatorum florenorum promittunt. Jacobus Marchio totidem filio Carolo promittit & pignoris loco Dynastias Hachberg & Höhingen, quartam partem Dynastiarum Mahlberg & Lahr ei concedit.

Catharina una cum Imperatrice Eleonora & legato Pontificis A. 1463. operam dedit, ut inter Fridericum Imperatorem & fratrem ejus Albertum restitueretur concordia. (c) Obiit A. 1493. d. XI. Septembr.

Tom. II.

A a 2

(c) ROO *Histor. Austr. FUGGERI Ehrensp.* Lib. VII. pag. 272. sed uterque Catharinam nostram erronee *Margaretham* adpellant.

CAROL. I.

Ex ea Carolo nati sunt Christophorus, Albertus, Fridericus, de quibus singulis infra differimus.

Unica, quam novimus, filia Caroli, Zimburga, A. 1468. desponsata fuit Engelberto, Nassoviae Comiti, filio Johannis Ehrenbreitsteini, conciliante Johanne Trevirensi Electore, Zimburgae patruo. (d) Engelbertus ex matrimonio cum Zimburga nullam sobolem reliquit.

(d) Infr. extat in Tabular. Bada-Badenfi. MIRAEUS *Opp. Dipl.* Tom. I. p. 219, Zimburgam hanc vocat *Lutgardem*.

